

ZAKON

O OSIGURANJU DEPOZITA

("Sl. glasnik RS", br. 61/2005, 116/2008 i 91/2010)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuje se obavezno osiguranje depozita fizičkih lica, preduzetnika i malih i srednjih pravnih lica kod banaka, radi zaštite depozita tih lica i očuvanja finansijske stabilnosti u Republici Srbiji.

Agencija nadležna za osiguranje depozita osnovana posebnim zakonom (u daljem tekstu: Agencija) je dužna da isplati depozite lica iz stava 1. ovog člana do visine osiguranog iznosa u slučaju stečaja ili likvidacije banke, u skladu sa ovim zakonom.

Član 2

Pojedini pojmovi, u smislu ovog zakona, imaju sledeća značenja:

1) **depozit** je dinarsko ili devizno novčano potraživanje prema banci koje proizlazi iz novčanog depozita, uloga na štednju, bankarskog tekućeg računa ili drugog novčanog računa i na osnovu kog nastaje zakonska ili ugovorna obaveza banke na povraćaj sredstava;

2) **osigurani depozit** je depozit fizičkog lica, preduzetnika i malog i srednjeg pravnog lica, koji osigurava Agencija, a koji ne obuhvata depozite:

- (1) pravnih ili fizičkih lica povezanih s bankom, u smislu zakona kojim se uređuju banke,
- (2) koji glase na šifru ili na donosioca,
- (3) nastale kao posledica pranja novca ili finansiranja terorizma, u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;

3) **osigurani iznos** je iznos osiguranog depozita do 50.000 evra po deponentu, koji se utvrđuje nakon prebijanja potraživanja između deponenta i banke, i to:

- (1) za dinarske depozite - u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu koji važi na dan donošenja rešenja nadležnog suda o pokretanju stečajnog, odnosno likvidacionog postupka,
- (2) za devizne depozite koji nisu izraženi u evrima - u protivvrednosti valute u kojoj su ti depoziti izraženi, po kursu evra prema toj valuti izračunatom na osnovu srednjeg zvaničnog kursa dinara prema evru i srednjeg zvaničnog kursa dinara prema toj

valuti, koji važi na dan donošenja rešenja nadležnog suda o pokretanju stečajnog, odnosno likvidacionog postupka;

- 4) **banka** ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju banke;
- 5) **preduzetnik** ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju privredna društva;
- 6) **mala i srednja pravna lica** imaju značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju računovodstvo i revizija.

Član 3

Banka je dužna da depozite fizičkih lica, preduzetnika i malih i srednjih pravnih lica osigura kod Agencije.

Filijala domaće banke u inostranstvu dužna je da, na osnovu odluke Narodne banke Srbije, depozite fizičkih lica, preduzetnika i malih i srednjih pravnih lica osigura kod Agencije u slučaju:

- 1) kada u zemlji u kojoj obavlja delatnost nije osigurala depozite;
- 2) kada je u zemlji u kojoj obavlja delatnost osigurala depozite, a Narodna banka Srbije utvrdi da je taj sistem nepovoljniji za deponenta od sistema osiguranja depozita utvrđenog ovim zakonom.

Član 4

Agencija osigurava depozite do visine osiguranog iznosa.

Osigurani iznos utvrđen ovim zakonom, Vlada može povećati po prethodno pribavljenom mišljenju Narodne banke Srbije i Agencije o tome da je to povećanje neophodno radi očuvanja finansijske stabilnosti.

Za obaveze iz stava 1. ovog člana jemči Republika Srbija.

Da bi osigurala stabilnost finansijskog sistema, Vlada može, na predlog ministarstva nadležnog za poslove finansija, odnosno Narodne banke Srbije ili Agencije, a uz prethodno pribavljeno mišljenje ostale dve navedene institucije kada nisu predlagači, doneti odluku kojom će u određenom vremenskom periodu obezbediti veću zaštitu deponentata (povećanje osiguranog iznosa i/ili proširenje kruga deponentata čiji se depoziti smatraju osiguranim).

Član 5

Agencija donosi propise za koje je zakonom ovlašćena.

Član 6

Agencija i Narodna banka Srbije dužne su da razmenjuju informacije u vezi sa osiguranjem depozita.

Narodna banka Srbije dužna je da blagovremeno obavesti Agenciju o preduzetim merama u postupku kontrole boniteta i zakonitosti poslovanja banaka.

II FOND ZA OSIGURANJE DEPOZITA

Član 7

Radi obezbeđenja sredstava za osiguranje depozita Agencija obrazuje poseban fond sredstava (u daljem tekstu: fond za osiguranja depozita).

Fond za osiguranje depozita obrazuje se od: premija za osiguranje depozita koje plaćaju banke, prihoda od ulaganja sredstava fonda za osiguranje depozita, sredstava ostvarenih naplatom potraživanja Agencije iz stečajne, odnosno likvidacione mase banke po osnovu osiguranih iznosa depozita, od prodaje banke za posebne namene, naplatom potraživanja na ime osnivačkog kapitala iz stečajne ili likvidacione mase banke za posebne namene, sredstava obezbeđenih zaduživanjem, donacija i sredstava iz budžeta Republike Srbije.

Sredstva fonda za osiguranje depozita koriste se za isplatu osiguranih iznosa u slučaju stečaja ili likvidacije banke, za plaćanje administrativnih troškova u vezi sa isplatom tih iznosa i upravljanjem sredstvima fonda za osiguranje depozita, kao i za povraćaj pozajmljenih sredstava upotrebljenih za namene iz ovog stava.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, sredstva fonda za osiguranje depozita mogu se, na osnovu akta Vlade, koristiti za obezbeđivanje finansijske podrške banci u skladu sa zakonom kojim se uređuje Agencija, kao i za osnivanje banke za posebne namene u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke.

Sredstva fonda za osiguranje depozita ne mogu biti predmet izvršenja.

Član 8

Agencija je dužna da novčana sredstva fonda za osiguranje depozita drži na posebnom depozitnom računu otvorenom kod Narodne banke Srbije.

Agencija dinarska sredstva fonda za osiguranje depozita, na osnovu odluke Upravnog odbora, ulaže u dužničke hartije od vrednosti koje izdaje Republika Srbija ili Narodna banka Srbije.

Na osnovu odluke Upravnog odbora Agencije i ugovora zaključenog sa Agencijom i po nalogu Agencije, Narodna banka Srbije, u svoje ime a za račun Agencije, devizna sredstva fonda za osiguranje depozita ulaže u strane hartije od vrednosti ili ih polaže kao depozit kod stranih banaka, u skladu s politikom upravljanja deviznim rezervama.

Sredstva fonda za osiguranje depozita ulažu se na način kojim se umanjuje rizik, održava likvidnost ovog fonda i ostvaruju odgovarajući prihodi.

III PREMIJE OSIGURANJA

Član 9

Banka je dužna da Agenciji plaća premiju za osiguranje depozita (u daljem tekstu: premija), na način i u rokovima koje propiše Agencija.

Agencija može utvrditi premiju osiguranja u skladu sa ukupnim stanjem rizika u banci.

Banka je dužna da Agenciji dostavlja mesečne izveštaje o ukupnim i osiguranim depozitima, kao i druge podatke koji Agenciji mogu biti potrebni za obavljanje njenih zakonom utvrđenih poslova, na način i u rokovima koje propiše Agencija.

Agencija ili lice koje postupa u ime i za račun Agencije može izvršiti neposredni uvid u dokumentaciju banke, radi provere tačnosti dostavljenih izveštaja i podataka iz stava 3. ovog člana.

Banka je dužna da ovlašćenim licima iz stava 4. ovog člana omogući uvid u dokumentaciju i da saraduje s njima.

Član 10

Banka je dužna da plaća premiju od dana upisa u Registar privrednih subjekata do dana donošenja rešenja Narodne banke Srbije o oduzimanju dozvole za rad tog banci.

Član 11

Banka je dužna da plaća početnu premiju, tromesečnu premiju i vanrednu premiju.

Član 12

Banka je dužna da početnu premiju plati u roku od 45 dana od dana upisa u Registar privrednih subjekata.

Početna premija iznosi 0,3% novčanog dela minimalnog osnivačkog kapitala banke.

Član 13

Agencija utvrđuje stopu tromesečne premije za narednu godinu najkasnije do 30. septembra tekuće godine, na osnovu stanja u bankarskom i ukupnom finansijskom sistemu Republike Srbije, stepena rizika kome je izložena i visine sredstava fonda za osiguranje depozita.

Stopa tromesečne premije iznosi najviše 0,1% u odnosu na ukupne osigurane depozite banaka.

Tromesečnu premiju Agencija obračunava i naplaćuje na osnovu prosečnog stanja ukupnih osiguranih depozita u banci u prethodnom tromesečju.

Agencija za dinarske depozite tromesečnu premiju obračunava i naplaćuje u dinarima, a za devizne depozite u evrima - po kursu evra prema određenoj valuti koji važi na dan obračunavanja ove premije.

Agencija može obustaviti obračun i naplatu tromesečne premije ako sredstva u fondu za osiguranje depozita dostignu 5% ukupnog iznosa osiguranih depozita.

Član 14

Ako sredstva fonda za osiguranje depozita nisu dovoljna za isplatu osiguranih iznosa, dopunska sredstva obezbeđuju se naplatom vanredne premije, na osnovu odluke Agencije.

Zbir stopa vanrednih premija u toku jedne godine iznosi najviše 0,4%.

Agencija vanrednu premiju obračunava i naplaćuje na osnovu poslednjeg utvrđenog prosečnog stanja ukupnih osiguranih depozita iz člana 13. stav 3. ovog zakona, na način utvrđen u stavu 4. tog člana.

Član 15

Ako Agencija proceni da sredstva fonda neće biti dovoljna za isplatu osiguranih iznosa, dopunska sredstva Agencija obezbeđuje:

- 1) iz budžeta Republike Srbije;
- 2) zaduživanjem Agencije u zemlji i inostranstvu uz garanciju Republike Srbije;
- 3) izdavanjem dužničkih hartija od vrednosti uz garanciju Republike Srbije;
- 4) iz drugih izvora sredstava koje je za ovu namenu obezbedila Republika Srbija.

Odluku o obezbeđenju sredstava iz stava 1. ovog člana donosi Vlada na zahtev Agencije.

IV ISPLATA OSIGURANIH IZNOSA

Član 15a

Agencija je dužna da izvrši isplatu osiguranog iznosa u slučaju pokretanja postupka stečaja ili likvidacije banke koji je regulisan zakonom kojim se uređuje stečaj i likvidacija banaka.

Ukoliko je u toku postupka administrativnog upravljanja nad bankom sprovedena kupovina celokupne ili dela imovine i preuzimanje obaveza banke od strane druge banke ili banke za posebne namene, u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj i likvidacija banaka, čime su svi osigurani depoziti preneti na banku preuzimaoca, Agencija nema obavezu da u postupku stečaja ili likvidacije banke koja je pod administrativnim upravljanjem, vrši isplatu depozita iznad prenetog iznosa osiguranih depozita.

Član 16

Banka je dužna da u svakom trenutku Agenciji učini dostupnim podatke o deponentima i njihovim depozitima.

Na osnovu podataka iz stava 1. ovog člana, Agencija utvrđuje visinu osiguranog iznosa po deponentu, i to na osnovu salda (stanja) svih depozita tog deponenta u banci na dan donošenja

rešenja nadležnog suda o pokretanju postupka stečaja ili likvidacije nad bankom, uključujući i pripadajuću ugovorenu kamatu obračunatu do tog dana.

Potraživanje deponenta po osnovu osiguranja depozita prema banci prebija se njegovim ukupnim dospelim novčanim obavezama prema toj banci, zaključno s danom donošenja rešenja iz stava 2. ovog člana, a osigurani iznos tog deponenta čini neto potraživanje nastalo takvim prebijanjem.

Agencija bliže određuje način na koji se vrši utvrđivanje osiguranog iznosa depozita u smislu st. 2. i 3. ovog člana.

Agencija u najkraćem roku, na osnovu sprovedenog javnog tendera donosi odluku o tome koja će banka u ime i za račun Agencije isplaćivati osigurane iznose i s tom bankom zaključuje ugovor.

Agencija je dužna da preko sredstava javnog informisanja obavesti deponente o njihovim pravima i obavezama, datumu započinjanja i mestu isplate osiguranih iznosa i da isplatu osiguranih iznosa počne u roku od tri dana od dana donošenja rešenja iz stava 2. ovog člana.

Član 17

Deponent ima pravo da od Agencije zahteva isplatu osiguranog iznosa, a Agencija je dužna da obezbedi da mu se osigurani iznos isplati u roku od 30 dana od dana podnošenja tog zahteva.

Deponent je dužan da uz zahtev iz stava 1. ovog člana priloži ispravu kojom dokazuje osnovanost potraživanja (ugovor o novčanom depozitu, o štednom ulogu, o bankarskom tekućem računu, štedna knjižica, rešenje o nasleđivanju i dr.).

Zahtev iz stava 1. ovog člana ne može se podneti posle isteka tri godine od dana donošenja rešenja nadležnog suda o pokretanju postupka stečaja ili likvidacije nad bankom.

Agencija za dinarske depozite osigurani iznos isplaćuje u dinarima, a za devizne depozite u evrima - po kursu evra prema određenoj valuti izračunatom na osnovu srednjeg zvaničnog kursa dinara prema evru i srednjeg zvaničnog kursa dinara prema toj valuti koji važi na dan donošenja rešenja iz stava 3. ovog člana.

Ako deponent ima depozite i u dinarima i u devizama, Agencija isplaćuje osigurani iznos proporcionalno prema valutnoj strukturi ukupnih depozita deponenta u banci u dinarima i u evrima.

Deponent nema pravo da zahteva isplatu osiguranog iznosa ako mu je u toku postupka likvidacije banke isplaćen osigurani iznos i ako je posle te isplate nad tom bankom otvoren postupak stečaja.

Član 18

Potraživanja deponentata po osnovu osiguranih depozita prenose se na Agenciju.

Potraživanja iz stava 1. ovog člana Agencija namiruje iz stečajne mase, odnosno likvidacione mase, u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj, odnosno likvidacija banaka.

Deponenti čija potraživanja prema banci premašuju osigurani iznos, razliku između potraživanja i tog iznosa namiruju u stečajnom, odnosno likvidacionom postupku.

Član 19

Banka je dužna da deponentima i zainteresovanim licima pruži informacije o osiguranju depozita utvrđenom ovim zakonom, a posebno informacije o visini i načinu isplate osiguranog iznosa.

Informacije iz stava 1. ovog člana moraju biti razumljive i dostupne u pismenoj formi.

Informacije iz stava 1. ovog člana banka ne može upotrebljavati u reklamne svrhe, niti na način koji ugrožava stabilnost bankarskog sistema i poverenje deponenata.

Način pružanja i sadržinu informacija iz stava 1. ovog člana Agencija uređuje posebnim propisom.

V IZVEŠTAJI AGENCIJE

Član 20

Agencija je dužna da u svojim poslovnim knjigama i finansijskim izveštajima posebno iskaže podatke koji se odnose na fond za osiguranje depozita.

Agencija je dužna da u okviru revizije svog godišnjeg računa obezbedi i reviziju podataka iz stava 1. ovog člana.

Izveštaj o radu Agencije za prethodnu godinu sadrži i izveštaj koji se odnosi na osiguranje depozita.

Član 20a

Ako banka blagovremeno ne ispuni obaveze koje su propisane ovim zakonom ili aktom Agencije donesenim na osnovu ovog zakona, Agencija o tome obaveštava Narodnu banku Srbije, koja preduzima odgovarajuće mere, u skladu sa zakonom.

VI KAZNENE ODREDBE

Član 21

Novčanom kaznom od 100.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj banka:

1) ako ne plaća premiju na način i u rokovima koje propiše Agencija (član 9. stav 1);

2) ako ne dostavlja mesečne izveštaje o ukupnim i osiguranim depozitima ili druge podatke koji Agenciji mogu biti potrebni za obavljanje njenih zakonom utvrđenih poslova, na način i u rokovima koje propiše Agencija (član 9. stav 3);

3) ako ovlašćenim licima Agencije ne omogući neposredan uvid u dokumentaciju banke, radi provere tačnosti dostavljenih izveštaja i podataka iz člana 9. stav 3. ovog zakona ili ne sarađuje s tim licima (član 9. stav 5);

4) ako deponentima i zainteresovanim licima ne pruži informacije o osiguranju depozita utvrđene ovim zakonom, u skladu s propisom Agencije (član 19. stav 1);

5) ako informacije o osiguranju depozita utvrđene ovim zakonom upotrebljava u reklamne svrhe na način koji ugrožava stabilnost bankarskog sistema i poverenje deponentata (član 19. stav 3).

Za radnje iz stava 2. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u banci novčanom kaznom od 20.000 do 150.000 dinara.

VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 22

Početna sredstva fonda za osiguranje depozita u iznosu 700.000.000 dinara obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije za 2005. godinu.

Postojeća sredstva Fonda osiguranja Agencije za osiguranje depozita, sanaciju, stečaj i likvidaciju banaka osnovane Zakonom o Agenciji za osiguranje depozita, sanaciju, stečaj i likvidaciju banaka ("Službeni list SFRJ", br. 84/89, 63/90 i 21/91 i "Službeni list SRJ", broj 53/01) preneće se na poseban račun fonda za osiguranje depozita - u roku od 15 dana od dana otvaranja računa iz člana 8. stav 1. ovog zakona.

Član 23

Početnu premiju plaća banka koja je u registar privrednih subjekata upisana posle stupanja na snagu ovog zakona.

Član 24

Stopa tromesečne premije za 2005. godinu utvrđuje se u iznosu 0,1%.

Član 25

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

***Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama
Zakona o osiguranju depozita***

("Sl. glasnik RS", br. 116/2008)

Član 8 [s1]

Banke su dužne da plaćanje tromesečne premije osiguranja depozita za prvo tromesečje 2009. godine izvrše na osnovu podataka o ukupnim i osiguranim depozitima u smislu Zakona, prema podacima iz četvrtog tromesečja 2008. godine.

Član 9 [s1]

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni član Zakona o izmenama i dopunama Zakona o osiguranju depozita

("Sl. glasnik RS", br. 91/2010)

Član 17

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".